

Ulkosuomalaista kunniaa

Lontoon yliopiston päärakennuksen seinään ripustettiin juuri ennen joulua muistolaatta, jossa kerrotaan, että tällä paikalla olleessa talossa asui sosiaaliantropologian pioneeri, suomalainen professori Edward Westermarck (1862–1939). Tämä oli yliopiston kunnianosoitus kansainväliselle tiedemiehelle, voisi sanoa ulkosuomalaiselle, joka tunnetaan Suomen ulkopuolella paremmin kuin Suomessa.

Siirtolaisuushistorian harrastajat tunnistavat Westermarckin muutama vuosi sitten ilmestyneestä 'Suomalaiset Euroopassa' -kirjasta, jossa hänet esitellään yhtenä 1900-luvun alun merkkimiehenä Britannian suomalaisyhteisössä. Westermarckin on sanottu olleen omana aikanaan kansainvälisesti tunnetuin suomalainen tiedemies. Hänen tärkein teoksensa on v 1891 julkaistu Avioliiton historia (The History of Human Marriage). Hän oli Lontoon ensimmäinen sosiologian professori ja hoiti tehtävää yli 25 vuotta. Samaan aikaan hän oli filosofian professori Helsingin yliopistossa, Åbo Akademin ensimmäinen rehtori, ja ehti vielä tehdä alansa tutkimusta useilla kuukausia kestäville matkoilla Marokkoon.

Edward Westermarck ehti muutakin: Suomen venäläistämiskauden aikana hän keräsi tiedemiesten ja kulttuurihenkilöiden nimiä Pro Finlandia -adressiin. Vuonna 1911 hän oli mukana perustamassa suomalais-englantilaisista yhdistystä (The Anglo-Finnish Society), joka nyt yhdessä Lontoon yliopiston ja Suomen suurlähetystön kanssa järjesti sekä muistolaatan että tieteellisen seminaarin, jossa arvioitiin Westermarckin tieteellistä uraa. Itse asiassa kunnianosoitus Edward Westermarckille liittyy seuran satavuotisjuhlintaan. The Anglo-Finnish Society lienee vanhimpia, ellei vanhin suomalainen ystävyysseura. Satavuotista toimintaa juhlitaan syyskuusta 2011 toukokuuhun 2012 erilaisilla kulttuuritilaisuuksilla, joista Edward Westermarck -päivä oli tärkein.

Talo, jossa Westermarck asui, joutui sittemmin tekemään tilaa Lontoon yliopiston päärakennukselle. Niinpä yliopiston varakansleri totesikin laatan paljastustilaisuudessa, että kun olemme hävittäneet profes-

sori Westermarckin talon, niin vähintä, mitä voimme tehdä on panna tämä muistolaatta seinään sen kohdalle.

Marjo Cunningham

Westermarckin laatan käytännön järjestelyt hoiti Anglo-Finnish Society'n hallituksen jäsen, historian tutkija Marjatta Bell. Hän selvitti Westermarckin osoitteet Lontoossa, kaivoi esiin vanhat kartat, anoi luvat, teetti muistolaatan ja ehti esitellä sen kotiovellaan lähtiesään viemään sitä yliopistolle.

The Westermarck celebration was the idea of Marjatta Bell, a member of the Council of the Anglo-Finnish Society. She was also responsible for the practical organisation of the plaque itself, and is here proudly displaying it at her front door before taking it to the university.

Kuva/Picture: Marjo Cunningham.

Expatriate honours

London University has granted a rare honour to a Finnish scientist, a pioneer of social anthropology, Professor Edward Westermarck (1862–1939). Last December, a memorial plaque was hung on the wall of Senate House, the main building of the university, to mark the site of the house where Professor Westermarck lived. As the first professor of sociology at London University for 25 years, he was internationally the best known Finnish scientist of his day, still better known outside Finland.

Professor Westermarck was introduced a few years ago in a book about Finnish people in the rest of Europe (Suomalaiset Euroopassa), published by the Institute of Migration. Apart from his long service at London University, he was professor of Philosophy at Helsinki University and the first Rector of Åbo Akademi, and managed to fit in months of research work in the field, mainly in Morocco. His most important publication was *The History of Human Marriage* (1891).

As a prominent member of the Finnish community in Britain, he is remembered, among other things, for his activity during the time when the Grand Duchy of Finland was under pressure of Russification by the Czar. Professor Westermarck collected names for a cultural appeal on Finland's behalf. In 1911, he was one of the founding members of the Anglo-Finnish Society which organised, in co-operation with London University and the Finnish Embassy in London, the memorial plaque as well as a scientific seminar to examine the life and work of Professor Westermarck. In fact, Westermarck Day was the main event of the society's 100th anniversary celebrations, which will last a whole academic year of various cultural events.

When London University built Senate House, its administrative headquarters, Westermarck's house disappeared – as did the whole tiny street where it used to be. When the memorial plaque was unveiled, the Vice Chancellor of the University pointed out that, having pulled down Westermarck's house, the least the university could do was to put up a plaque to commemorate him.

Marjo Cunningham

Liisa Huhtaniemi, Lontoon suurlähettiläs Pekka Huhtaniemen puoliso paljastaa muistolaatan, mukana Lontoon yliopiston varakansleri prof Geoffrey Crossick ja Anglo-Finnish Societyn puheenjohtaja Justin Staples (oik).

Liisa Huhtaniemi, wife of Pekka Huhtaniemi, Finland's Ambassador to London, unveiling the plaque in the company of Vice-Chancellor of London University Prof Geoffrey Crossick and Chairman of the Anglo-Finnish Society Justin Staples (right).

Kuva/Picture: Jouni Mölsä.

Siirtolaisuusinstituutin kotisivuilla uudet siirtolaisuustilastot

Siirtolaisuusinstituutin tietopalvelupäällikkö Jouni Korkiasaari on koonnut virallisista tilastoista instituutin kotisivuille osoitteeseen <http://www.migrationinstitute.fi/stat/> kattavat tilastot suomalaisesta lähtö- ja tulomuutosta.

Lisätietoja:

Jouni Korkiasaari, puh. +358 2 2840 451

S-posti: jouni.korkiasaari@utu.fi